

LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRS

Pērses ielā 2, Rīgā, LV-1011 Reģ. Nr. 90000270634-Tālr. (371) 6 7031 703, fakss (371) 6 7031 793
e-pasts: info@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

Rīgā

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes nozaru sēdes PROTOKOLS Nr.4

10.09.2012.

Sanāksmi vada:

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra galvenais valsts notārs

Ringolds Balodis

Piedalās:

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes locekļi:

Ārvalstu investoru padomes Latvijā

Māris Vainovskis

Biznesa augstskola Turība

Kristaps Ābelis

Komerclikuma komentāru autors, Latvijas Universitātes

Juridiskās fakultātes pasniedzējs

Aigars Strupišs

Latvijas Krimināllietu advokātu biedrība

Aldis Alliks

Latvijas Patentpilnvaroto asociācija

Brigita Tērauda

Latvijas Tirgotāju asociācija

Austris Kalniņš

Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte

Aivars Lošmanis

Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte

Jānis Kārklīšs

Latvijas Zvērinātu advokātu padome

Santa Glāzniece

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra darbinieki:

Galvenā valsts notāra vietnieks juridiskajos jautājumos

Sandis Karelis

Uzņēmumu reģistra Funkciju vadības nodaļas juriskonsulte

Silga Ozoliņa

Pieaicinātie Iekšlietu ministrijas pārstāvji:

Iekšlietu ministra padomniece juridiskajos jautājumos

Evika Siliņa

Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktors

Dimitrijs Trofimovs

Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieks

Rauls Kviesītis

Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes

Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes priekšnieks

Gatis Gudermanis

Pieaicinātie eksperti:

Juridiskā biroja „Assero” pārstāvis

Viktors Šadinovs

Latvijas Īpašumu vērtētāju asociācijas valdes priekšsēdētājs

Vilis Žuromskis

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Civiltiesisko

zinātņu katedras pasniedzējs, zvērināts advokāts

Lauris Rasnačs

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Valststiesību

zinātņu katedras lektors, personas datu aizsardzības speciālists

Māris Ruķers

Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Nozaru politikas
departamenta direktore
Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Civiltiesību
departamenta Komerctiesību nodaļas vadītāja
Tiesību zinātņu doktors, zvērināts advokāts

Jekaterina Macuka

Baiba Lielkalne
Lauris Leja

Protokolē:

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Juridiskās nodaļas
vadītāja vietniece
Sanāksmi sāk plkst. 15.00

Indra Aužele

Ringolds Balodis atklāj sēdi un informē klātesošos par darba kārtībā esošajiem jautājumiem:

- 1. Par Iekšlietu ministrijas priekšlikumiem fiktīvo uzņēmumu reģistrācijas novēršanai.**
- 2. Kurā pamatkapitāla palielināšanas procesa laikā posmā ir jābūt spēkā mantiskā ieguldījuma novērtējuma atzinumam (lēmuma par pamatkapitāla palielināšanu pieņemšanas brīdī, mantiskā ieguldījuma izdarīšanas brīdī vai abos)?**

1. §

Ringolds Balodis sniedz ieskatu par darba kārtības pirmo jautājumu: 2012.gada 13.jūnijā notika Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – Uzņēmumu reģistrs) Konsultatīvās padomes nozaru sēde, kurā tika izskatīts jautājums par komersantu reģistrāciju juridiskajās adresēs, viltojot nekustamā īpašuma īpašnieka parakstu piekrišanā juridiskās adreses reģistrācijai. 2012.gada 3.septembrī Iekšlietu ministrija ir vērsusies Uzņēmumu reģistrā ar priekšlikumiem kā novērst fiktīvo uzņēmumu reģistrāciju un uzskata, ka priekšlikumos ietvertie preventīvie pasākumi maksimāli samazinātu prettiesisku seku iestāšanās iespējas. Vēstulē tiek norādīts uz iespējamajiem problēmu risinājumiem:

1) *Iekšlietu ministrija atbalsta Uzņēmumu reģistra priekšlikumu veikt grozījumus Komerclikumā, kas paredzētu iesniegt Uzņēmumu reģistrā tikai notariāli apliecinātu vai ar drošu elektronisko parakstu parakstītu nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišanu komersanta un citu juridisko personu (biedrību, nodibinājumu, partiju u.c.) juridiskās adreses reģistrācijai;*

2) *Gadījumos, kad ir iestājies kriminālatbildības noilgums, persona, kuras tiesības ir aizskartas un/vai Uzņēmumu reģistrs, var vērsties pie valsts atzīta eksperta, lai saņemtu atzinumu par viltota paraksta faktu par strīdus dokumentu. Tādējādi tiktu nodrošināta personas tiesību aizsardzība gadījumos, kad likums liedz policijai uzsākt kriminālprocesu tā noilguma dēļ. Šādos gadījumos gan būtu jāparedz papildus valsts budžeta līdzekļi ekspertīžu veikšanai ārpus kriminālprocesa ietvariem;*

3) *Nepieciešams stingrāk kontrolēt personas, kas iepazīstas ar reģistrācijas lietām, piemēram, interesentam ir jāuzrāda personas apliecinātais dokuments, un viņa vārds, uzvārds un personas kods tiek reģistrēts žurnālā. Tādējādi varētu izvairīties no gadījumiem, kad persona, nosaucot citu vārdu un uzvārdu, var iepazīties ar komersanta lietām un iegūt informāciju dokumentu viltošanai;*

4) *Dokumentu reģistrācijas laikā vai laikā, kad komersants vai viņa pārstāvis iesniedz dokumentus Uzņēmumu reģistrā, šo personu uzrādītos personu apliecinātos dokumentus nepieciešams nokopēt un uzglabāt. Kā arī Uzņēmumu reģistrā nebūtu iesniedzami dalībnieku, akcionāru un sabiedrību padomes, valdes pieņemto lēmumu protokolu izraksti, bet tikai oriģināli, pēc kuriem nepieciešamības gadījumā, ja radušās aizdomas par izdarītu noziedzīgu nodarījumu, būtu iespējams veikt grafoloģisko ekspertīzi;*

5) *Nemot vērā to, ka, lai iesniegtu dokumentus reģistrācijai, pilnvarojums nav nepieciešams, izskatīt iespēju veikt Uzņēmumu reģistra klientu fotografēšanu tieši laikā, kad tie ierodas Uzņēmumu reģistra telpās, lai veiktu konkrētas procedūras, kā arī nodrošināt Uzņēmumu reģistra klientu apkalpošanas zālē veiktās videonovērošanas laikā iegūto datu uzglabāšanu pēc iespējas ilgāku laiku, lai atvieglotu izdarītu pārkāpumu atklāšanu."*

1.1.

(E.Siliņa, D.Trofimovs, G.Gudermanis, R.Kviesītis)

Iekšlietu ministrijas sniegtie priekšlikumi ir preventīvas dabas, ar mērķi vērst uzmanību uz to, ka lielāka nozīme fiktīvajā uzņēmējdarbībā ir prevencijas pasākumiem.

Gadījumā, ja nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišana juridiskās adreses reģistrācijai tiks notariāli apliecināta, tas samazinās šo piekrišanu viltojumu skaitu. Ja personas piekrišana nav notariāli apliecināta, tad jebkura persona var šādu piekrišanu parakstīt, norādot jebkuru adresi. Pie zvērināta notāra nevar par savu uzdot nekustamo īpašumu, kas personai nepieder. Šobrīd ir konstatēti arī gadījumi, kad nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišanas juridiskās adreses reģistrācijai tiek tirgotas par naudu. Persona, kura šādu piekrišanu nopērk, nemaz nezina, kas to ir sastādījis un parakstījis. Ja piekrišana tiks notariāli apliecināta, samazināsies nepieciešamība tērēt valsts resursus, izmeklējot viltojumu gadījumus. Pamatjautājums ir, vai šī brīža situācija ir adekvāta pret to indivīdu, kura piekrišana juridiskās adreses reģistrācijai tiek viltota.

No valsts budžeta būtu jāapmaksā grafoloģiskās ekspertīzes. Šīs ekspertīzes būtu risinājums arī gadījumā, ja būtu iestājies jau noziedzīgā nodarījuma noilgums. Tāpat kriminālprocesa ietvaros šīs ekspertīzes ir ilgi jāgaida.

Ir nepieciešams radīt tādu mehānismu, lai pēc iespējas nepieļautu nelikumību veikšanu.

Pēdējiem trīs priekšlikumiem ir policejiska pieeja, bet tas ir saistīts ar to, ka šie priekšlikumi nāk no represīvās iestādes. Minētais palīdzētu tiesībsardzības iestādēm, jo būtu zināmas personas, ko aicināt uz nopratināšanu, ja rastos tāda nepieciešamība.

Gadījumā, ja šiem viltojumiem sekas ir ēnu ekonomikas pieaugums, nepieciešams apsvērt iespēju pacelt birokrātisko slogu. Tomēr ja šis viltojumu procents ir salīdzinoši mazs, nav nepieciešams no šī jautājuma izvērst problēmu.

Nevar gaidīt vienādu tiesībsardzības iestāžu attieksmi pret visiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Piekrišanu viltojumu problēma nav tik svarīga, lai tai veltītu tik daudz uzmanības, tā nav policijas prioritāte.

Iekšlietu ministrijas priekšlikumi nav absolūta prasība, tie ir tikai ierosinājumi.

Lai arī Latvija virzās uz liberālu reģistrāciju, tomēr ir jāparedz arī drošības aspekti. Tos nevarēs nodrošināt, ja nebūs kāds no preventīvajiem pasākumiem. Ir nepieciešams atrast atsevišķus risinājumus.

1.2.

(M.Ručers, J.Macuka)

Pēdējie trīs priekšlikumi no datu aizsardzības viedokļa ir pat ne policejiski, bet totalitāri. Iejaukšanās personas privātajā dzīvē var notikt tikai ar ļoti leģitīmu un konkrētu mērķi. Nav saprotams, kādu mērķi ir plānots sasniegt ar personu fotografēšanu un tās personu apliecināto dokumentu kopēšanu. Šādai personu fotografēšanai nebūtu tiesiska pamata. Tāpat aktuāls arī ir jautājums par samērīgumu, jo daudzos gadījumos dokumentus iesniedz tam pilnvarotie pārstāvji. Nav saprotams, ko dos tas, ka šie pārstāvji tiks nofotografēti. Uzņēmumu reģistra telpās jau notiek videonovērošana, ko tiesībsardzības iestādes nepieciešamības gadījumā var izmantot. Uzver, ka pēdējie trīs priekšlikumi neatbilst tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību.

1.3.

(M.Vainovskis)

Gadījumā, ja obligāta prasība būtu iesniegt sapulces protokola oriģinālu, uzņēmējiem var rasties problēmas saistībā ar to, ka sapulcēs tiek skatīti arī komercnoslēpumi. Uzņēmēji nevēlēsies, lai visi var iepazīties ar šo informāciju.

Risinājums varētu būt tāds, kādu to Tieslietu ministrija jau šobrīd virza ar Komerclikuma grozījumiem. Ja uzņēmējs vēlas iesniegt protokola oriģinālu, to var darīt. Tomēr, ja uzņēmējs

vēlas iesniegt tikai protokola izrakstu, tad izrakstu būtu jāparaksta tām pašām personām, kas parakstījušas oriģinālu un paraksti uz dokumenta izraksta būtu jāapliecina pie zvērināta notāra. Neatbalsta priekšlikumu, ka visos gadījumos būtu jāiesniedz tikai protokola oriģināls.

Norāda, ka viens no valsts pārvaldes pamatprincipiem ir mazināt administratīvo slogu. Pārējie Iekšlietu ministrijas priekšlikumi kolidē ar šo principu.

Uzskata, ka policejiskā virzienā virzība nebūtu pieņemama.

1.4.

(J.Macuka, J.Kārklīšs, A.Lošmanis)

Notariāli apliecinātas nekustamo īpašumu īpašnieku piekrišanas juridiskās adreses reģistrēšanai daļēji novērstu problemātiku, jo šādu viltojumu būtu mazāk. Tomēr nepieciešams saprast, cik daudz piekrišanas Uzņēmumu reģistrā tiek iesniegtas un cik no tām ir viltotas. Nebūtu pieļaujams ierobežot iespējas labticīgajiem uzņēmējiem nodarboties ar uzņēmējdarbību.

Iekšlietu ministrijas priekšlikumi sadārdzinātu un bremsētu uzņēmējdarbību. Nav iespējams veicināt uzņēmējdarbības vides uzlabošanu, palielinot administratīvo slogu.

1.5.

(A.Strupišs)

Komersanta juridiskās adreses esamība personas nekustamajā īpašumā, protams, ir traucēklis, bet no privāto tiesību viedokļa nekādas būtiski nelabvēlīgas sekas personai ar to netiek radītas. Juridiskās adreses jēga ir vienīgi, ka ir publiski pieejama adrese, uz kuru nosūtītās ziņas uzskatāmas par saņemtām. Minētais arī nerisinātu cīņu pret ēnu ekonomiku, jo negarantē uzņēmuma faktiskos atrašanos attiecīgajā adresē.

Ja ir problēmas ar krimināltiesisko noilgumu, nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišanu juridiskās adreses reģistrācijai viltošanu vajadzētu kvalificēt nevis kā viltošanu, bet kā ilgstošu noziegumu - kā viltojuma izmantošanu vai arī kā krāpšanu. Jo uz viltotā dokumenta pamata ir ilgstoši spēkā esošs ieraksts komercreģistrā.

Iespējams varētu paredzēt mehānismu, ka visu dokumentu iesniedzēju personas dokumenti Uzņēmumu reģistrā ir jāpārbauda. Nebūtu vairs iespējams dokumentus nosūtīt pa pastu. Tas gan varētu būt apgrūtināši komersantiem.

Ja tiks pieņemti grozījumi Komerclikumā par reiderisma ierobežošanu, kuri šobrīd paredz vairākus notariāli apliecināmus pieteikumus, tad juridiskās adreses notariālam apliecinājumam nebūs lielas nozīmes.

1.6.

(V.Šadinovs)

Piekrišanas juridiskās adreses reģistrācijai notariālā apliecināšana prasa papildus līdzekļus. Komerclikums paredz dibināt arī mazkapitāla sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kuras pamatkapitāls var būt viens lats. Līdz šim papildus ir jāsamaksā vēl valsts nodeva, bet ar piekrišanas notariālu apliecināšanu šie papildus izdevumi vēl tiks palielināti. Tas kavēs arī šo mazkapitāla sabiedrību ar ierobežotu atbildību veidošanos.

Ir gadījumi, kad juridiskās adreses tiek reģistrētas patversmēs. Minētais nebūtu pieļaujams.

Tāpat Tieslietu ministrijai būtu nepieciešams sakārtot adrešu reģistru, lai tajā esošās adreses sakristu ar dabā esošajām adresēm.

1.7.

(J.Kārklīšs)

Uzņēmumu reģistrs varētu ieviest pakalpojumu, ja gadījumā uzņēmējs vēlas, tad Uzņēmumu reģistrs nosūta uzņēmējam e-pastu, ja viņa lietā tiek iesniegti reģistrācijas dokumenti.

1.8.

(L.Leja)

Visos gadījumos nevar uzlikt par pienākumu iesniegt protokola oriģinālu, kā tas ir paredzēts ceturtajā priekšlikumā. Ir jāparedz arī alternatīva. Izraksta notariāla apliecināšana nebūtu nepieciešama, jo tas nebūtu realizējams gadījumos, kad Uzņēmumu reģistrā dokumenti tiek iesniegti elektroniski.

2. §

Sandis Karelis sniedz ieskatu par darba kārtības otro jautājumu: Uzņēmumu reģistrā saņemts kapitālsabiedrības pieteikums par pamatkapitāla palielināšanu. No pieteikumam pievienotajiem sabiedrības pamatkapitāla palielināšanas noteikumiem redzams, ka pamatkapitāls palielināts ar mantisko ieguldījumu. Mantiskā ieguldījuma novērtējums sastādīts pēc lēmuma par pamatkapitāla palielināšanu pieņemšanas.

Saskaņā ar Komerclikuma 154.panta pirmo daļu, mantisko ieguldījumu novērtē un atzinumu par to sniedz persona, kura iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā. Komerclikuma 154.panta trešās divi prim daļas otrajā teikumā noteikts, ka atzinumam par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ir jābūt spēkā arī dienā, kad tiek parakstīts dibināšanas līgums vai pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu. Likuma mērķis ir nodrošināt pamatkapitāla noseģšanu ar adekvātu mantisku vērtību, lai to varētu panākt mantiskā ieguldījuma novērtējums ir jāveic pēc iespējas tuvāk mantiskā ieguldījuma izdarīšanas brīdim, jo mantiskā ieguldījuma priekšmets ar laiku var mainīt savu vērtību¹. Tāpēc likumdevējs ir noteicis noteiktu termiņu atzinuma par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu izmantošanai pamatkapitāla apmaksai. Arī Eiropas Padomes 1976.gada 13.decembra Direktīvas 77/91/EEK 10.a panta 2.punkta a) apakšpunktā kā viens no ieguldījuma novērtēšanas nosacījumiem ir noteikts, ka ieguldījuma patiesā vērtība ir noteikta dienā, kas ir ne vairāk kā sešus mēnešus pirms attiecīgā aktīva faktiskās ieguldīšanas dienas. No tā izriet, ka ieguldījuma patiesā vērtība nav obligāti jānosaka pirms dibināšanas līguma noslēgšanas vai lēmuma pieņemšanas par pamatkapitāla palielināšanu. Līdz ar to iespējams galvenokārt svarīgi būtu zināt, kāda ir mantas vērtība ieguldījuma brīdī, nevis dibināšanas līguma noslēgšanas vai lēmuma pieņemšanas par pamatkapitāla palielināšanu pieņemšanas brīdī. Ņemot vērā minēto, pastāv šaubas, vai Komerclikuma 154.panta trešās divi prim daļas otrā teikuma vārdiskā izpausme atbilst izvirzītajam mērķim. Protī, vai normas mērķis ir bijis neatzīt atzinumu, kas sastādīts pēc lēmuma par pamatkapitāla palielināšanu ar mantisko ieguldījumu pieņemšanas? Varbūt Komerclikuma 154.panta trešās divi prim daļas otrais teikums ir attiecināms tikai uz tādiem gadījumiem, kad mantiskā ieguldījuma novērtējums ir izdarīts pirms dibināšanas līguma noslēgšanas vai lēmuma pieņemšanas par pamatkapitāla palielināšanu? Ja gadījumā atzinumu par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu var sastādīt arī pēc lēmuma par pamatkapitāla palielināšanu pieņemšanas, vai būtu nepieciešams izdarīt precizējošus grozījumus Komerclikumā?

¹ Strupiņš A. Komerclikuma komentāri III B daļa. Komersanti XI sadaļa. Kapitālsabiedrības (134.-184.panti). „A. Strupiņa juridiskais birojs” SIA, 2003, 93.lpp.

2.1.

(A.Strupišs, V.Šadinovs, A.Lošmanis, V.Žuromskis)

Komerclikuma 154.panta trīs divi prim daļa nosaka, ka atzinums par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ir spēkā sešus mēnešus no tā sastādīšanas dienas. Atzinumam par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ir jābūt spēkā arī dienā, kad tiek parakstīts dibināšanas līgums vai pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu. Otrais teikums skaidri nosaka, ka novērtējumam ir jābūt spēkā uz lēmuma pieņemšanas brīdi. Šo normu nevar pārprast, līdz ar to ir šaubas par nepieciešamību izmantot teleoloģisko redukciju. Ja uz lēmuma par pamatkapitāla palielināšanu pieņemšanas brīdi nav vērtējums, tad nemaz nav iespējams zināt, vai palielinājums notiks.

Nav iespējams pieņemt lēmumu palielināt pamatkapitālu nezinot, par cik pamatkapitāls tiks palielināts, jo pamatkapitāla palielināšanas noteikumos ir jānorāda tas, par cik pamatkapitāls tiek palielināts.

Iespējams, ka minētā norma nav uzrakstīts veiksmīgā redakcijā un būtu precizējama.

2.2.

(L.Rasnačs)

Ja pamatkapitāls tiek apmaksāts vai palielināts ar naudu, tad nav prasība, lai uzreiz samaksātu. Tiek noteikts termiņš, kurā par pamatkapitāla daļām ir jāsamaksā. Nav saprotams, kādēļ būtu imperatīvi jānosaka, ka mantiskā ieguldījuma gadījumā tam ir jābūt jau uz lēmuma pieņemšanas brīdi.

Komerclikums paredz iespēju, ka gadījumā, ja pamatkapitālu palielina ar mantisko ieguldījumu, kas tiek novērtēts ar mazāku vērtību, tad atlikušo starpību ir iespējams piemaksāt naudā.

2.3.

(B.Tērauda, K.Ābelis)

Minētā Komerclikuma panta redakcija nav veiksmīgi uzrakstīta. Svarīgākais ir, lai daļas tiktu apmaksātas. Jo vērtējums ir tuvāks dienai, kad notiek mantiskais ieguldījums, jo tas ir labāk attiecībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību.

Tāpat vērtējumi mēdz būt ļoti dārgi. Ja nav zināms, vai vispār pamatkapitāls tiks palielināts, nav lietderīgi prasīt, lai jau būtu oficiāls vērtējums, jo aptuveno vērtību katrai ieguldāmajai lietai jau personas zina.

Sandis Karelis rezumē, ka pēc ekspertu domām būtu nepieciešams rosināt grozījumus Komerclikumā, lai precizētu Komerclikuma 154.panta trešās divi prim daļu.

Sanāksmi pasludina par slēgtu.

Sanāksmi slēdz plkst. 17:20.

Sanāksmes vadītājs

R.Balodis

Protokoliste

I.Aužele

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Konsultatīvajā padomes sēdē par otro jautājumu izteikties tika uzaicināts arī H.Jauja, Deloitte Latvia vadošais jurists, un I.Strautiņš, biedrības Latvijas Īpašumu vērtētāju asociācija valdes loceklis un mantiskā ieguldījuma novērtēšanas eksperts, kuri izteikuši savu viedokli rakstiski:

Ivars Strautiņš norāda, ka likums viennozīmīgi nenosaka, vai mantiskā ieguldījuma novērtēšana ir veicama pirms dibināšanas līguma noslēgšanas vai lēmuma pieņemšanas par pamatkapitāla palielināšanu. Tajā pašā laikā tikai dalībnieku sapulcei ir tiesības lemt par pamatkapitāla palielināšanas noteikumiem, tajā skaitā, par pamatkapitāla palielināšanas veidu un palielinātā pamatkapitāla lielumu un apmēru, par kādu tas palielināts. Ja mantiskā ieguldījuma novērtējums tiek veikts pēc dibināšanas līguma noslēgšanas vai lēmuma pieņemšanas par pamatkapitāla palielināšanu, mantiskā ieguldījuma novērtēšanas eksperta noteiktā mantiskā ieguldījuma vērtība var arī atšķirties no dalībnieku sapulcē apstiprinātajos pamatkapitāla palielināšanas noteikumos paredzētā apmēra, par kādu tiek palielināts pamatkapitāls. Pamatkapitāla palielināšanas noteikumu maiņa ir iespējama, tikai sasaucot jaunu dalībnieku sapulci, no kā varētu izvairīties, ja mantiskā ieguldījuma novērtēšana ir veikta pirms dibināšanas līguma noslēgšanas vai lēmuma pieņemšanas par pamatkapitāla palielināšanu.

Saskaņā ar Komerclikuma 154.panta ceturto daļu, atzinumu par mantiskā ieguldījuma priekšmeta atbilstību sabiedrības komercdarbības veidiem sniedz tieši mantiskā ieguldījuma novērtēšanas eksperts. Tajā pašā laikā Komerclikuma 143.panta sestā daļa paredz, ka dibināšanas līgumā tiek norādīts to daļu skaits un nominālvērtību summa, kuras, dibinot sabiedrību, tiek apmaksātas ar mantisko ieguldījumu, norādot katru mantiskā ieguldījuma priekšmetu. Tādejādi tieši mantiskā ieguldījuma novērtēšanas eksperta atzinums kalpo par pamatu konkrēta mantiskā ieguldījuma priekšmeta uzrādīšanai dibināšanas līgumā.”

Helmuts Jauja norāda, ka Komerclikuma 154.panta normas, kas regulē mantiskā ieguldījuma novērtēšanas kārtību, ir vērstas uz to, lai pamatkapitālā ieguldītās mantas vērtība nebūtu mazāka par emitēto daļu nominālvērtību. Lai gan pamatkapitāla apmērs tikai daļēji korelē ar sabiedrības faktisko mantisko stāvokli, adekvāts mantiskā ieguldījuma novērtējums pasargā komercietiskās apgrozības dalībniekus no maldīga priekšstata par sabiedrības pamatkapitāla ieguldījuma apmēru. Tāpat mantiskā ieguldījuma novērtēšanas institūts neļauj mantiskā ieguldījuma veicējam iegūt ieguldījumam neadekvātu un pret pārējiem dalībniekiem nepelnīti lielāku proporciju sabiedrības pamatkapitālā.

Dibinot sabiedrību vai parakstoties uz daļām pamatkapitāla palielināšanas gadījumā, mantiskā ieguldījuma veicējs būtībā slēdz vienošanos attiecīgi ar pārējiem dibinātājiem vai sabiedrību, saskaņā ar kuru iegūst sabiedrības daļas apmaiņā pret mantiskā ieguldījuma priekšmetu. Tāpēc brīdī, kad notiek šī vienošanās, ir būtiski zināt par kādu summu ieguldītājam daļas pienākas, t.i. cik vērts ir ieguldījums. Tāpat būtiski ir arī tas, lai ieguldījums būtu tikpat vērts arī brīdī, kad ieguldāmā lieta tiek nodota sabiedrības īpašumā.

Komerclikuma 154.panta 3.² daļas pirmais teikums noteic atzinuma par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu maksimālo „derīguma termiņu”. Tie ir seši mēneši no atzinuma par mantiskā ieguldījuma novērtējumu sastādīšanas brīža. Daļas otrais teikums noteic, ka atzinumam ir jābūt spēkā arī dienā, kad tiek parakstīts dibināšanas līgums vai pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu. Tas nozīmē, ka gadījumā, ja mantiskā ieguldījuma atzinums ir veikts pirms dibināšanas līguma

parakstīšanas vai lēmuma par pamatkapitāla palielināšanu pieņemšanas, dibinātājiem vai dalībniekiem ir tiesības nepaļauties uz šādu atzinumu un prasīt jauna atzinuma taisīšanu. Tajā pašā laikā šī norma nav tulkojama kā tāda, kas uzspiestu atzinuma sagatavošanu pirms dibināšanas līguma parakstīšanas vai lēmuma par pamatkapitāla palielināšanas pieņemšanas. Dibinātāji vai dalībnieki var vadīties arī pēc pirmšķietami noteiktas vērtības un, ja vēlāk taisīts atzinums šo vērtību apstiprina, komercreģistra iestādei nebūtu pamata atteikt vai atlikt sabiedrības vai pamatkapitāla palielināšanas ierakstīšanu komercreģistrā. Respektīvi ir pieļaujams, ka komercreģistra iestādei ir iesniegts atzinums par mantiskā ieguldījuma novērtējumu, kas ir taisīts pēc dalībnieku līguma parakstīšanas vai lēmuma par pamatkapitāla palielināšanas, ja atzinumā norādītā vērtība atbilst (nav mazāka) emitēto daļu vērtībai.